

רפת עם נשמה וחיבוק

רפת מענית עם הפנים לקהילה

מודל ראוי לתפיסת חדשה של שילוב הרפת בקהילה הרחבה - מרכז מבקרים, מכון חליבה פתוח לצפייה, תשתיות דרכים נוחות, נוי ירוק, ניקיון ונוחות ביקור גדולה, שמקרבים את הקהילה לנעשה ברפת

יוסי מלול

yossi.halav@gmail.com

רפת והחלב

בחן היישר לרפת. גיוס לצבא ומעבר לאלומות בצפון וגם שם לרפת. אחרי שהתחתן הגיעו למסקנה שהם רוצים מקום אחר למגורי קבע, שגם רפת תהיה בו. יחד עם עוד כמה חברים הגיעו לגבעת חיים איחוד ב-89.

שנים רבות של עבודה ברפת, לימודים מקצועיים, השתלמויות, תפקידים מגוונים בענף וניהול הרפת שנים רבות. ברפורמה נסע עם אחרים לאיטליה, הביאו את תאי הרביצה לישראל ותכננו רפת מקצועית וכלכלית עם מחשבה. בין לבין, עשה גיחה לניהול רפת ברפובליקה הדומיניקנית וחזר לישראל. תפקיד ניהול הרפת במענית התפנה ודני נבחר לנהל את הרפת מ-2009.

דני אוהב סדר וניקיון וזה הבסיס לעבודה מקצועית טובה. דני החליט להביא מדריכים לשיפור שגרת חליבה נכונה, להעמיק ולשפר את הסדר בעבודת צוות הרפת

מראה כללי של חזית הרפת

רפת מענית ממוקמת ממש במרכז הקיבוץ שנמצא במועצה מקומית מנשה-אלונה. היא הוקמה במבנה הקשיח הראשון בקיבוץ, בסביבות 1942, ומאז יש שם ענף יצרני ופעיל במסגרות שונות.

מבני הרפת עברו גלגולים על פי רוח התקופה וברפורמה נבנו תאי רביצה עם הרבה זבל נוזלי וריחות נלווים. מכון החליבה היה ישן וסביבתו לא טופחה במיוחד. רוח חדשה החלה עם הגיעם של **דני בוניטוב** ו**שמוליק לשם** לניהול הרפת והקיבוץ ושניהם מהקיבוץ השכן, גבעת חיים איחוד.

הכוח המניע

דני בוניטוב - קשה שלא להתחבר מיד לצליל הדרום אמריקאי, נולד בארגנטינה ועלה לארץ להכשרה בקיבוץ

הסמליל שנבחר ממגוון ההצעות בקיבוץ

מרכז המבקרים שנבנה במחשבה תחילה

דני בוניטוב המנהל מגבעת חיים

פיתוח הרפת

מצבו הכלכלי של קיבוץ מענית משופר ועובדה זו הקלה עליו להשקיע גם בפיתוח הרפת, שהיא נכס כלכלי, בנוסף להשקעות הגדולות במבנים ברפורמה:

- **משקל גשר כמעבר הכרחי בכניסה לרפת** - כל משאית נשקלת בהגיעה לרפת וגם ביציאתה וכך הכול נרשם, מפוקח ומבוקר. בהתחלה נמצאו פערים בין הצהרת נהגים מסוימים והמשקל ובהמשך, זה הרתיע את הספקים ומבטיח שמשלמים רק על מה שמקבלים - מומלץ בכל רפת!
- **פירוק תאי רביצה** - תאי הרביצה לא היו הצלחה גדולה ובסככה הצרה שילבו את קבוצת היבשות ונמוכות התנובה. במקום 90 פרות יש 45 והזבל משווק לקבלן כחלופה למטב"ח האזורי היקר מאוד. כמות הזבל בסככה קטנה בחצי וכך גם העלויות.
- **החלפת מאווררים** - בסככה זו צדדית נעשה ניסוי עם מדידת צריכת חשמל בין מאווררי ההרקולס לבין ההליקופטרים ונמצאה כדאיות כלכלית, חד משמעית, לטובת מאווררי ההליקופטר שפועלים בכל שעות יממה, בכל ימות השנה, מייבשים היטב את הזבל, תורמים לרווחת בעלי החיים וחוסכים המון בצריכת החשמל.
- **מרכז מזון** - תוספת תאים ומרחבים, כמעט ולא

ילדים צופים בחליבה בחנוכת המרכז

שרובו מכפרי הסביבה. **שמוליק לשם**, הגיע חודשים אחדים אחרי, לניהול העסקי של הקיבוץ. לשמוליק לא היה ניסיון ברפת אלא רק עבודת שבת וחליבות. הוא התגייס לסייע לדני להביא את הרפת מדרגה נוספת מעלה, עם ראייה רחבה יותר במקומה בכלכלה ובקהילה.

רפת מענית

ברפת יש 320 חולבות ו-200 עגלות, מכסה של כ-3.3 מיליון ליטר וחלב המהדרין של הרפת, נשאב מזה שנתיים, למחלבת גד (יחד עם רפת עין החורש הסמוכה) עם שביעות רצון גדולה של שני הצדדים. לפני שנה פקדה את הרפת "קדחת שלושת הימים" שהביאה אתה נזקים גדולים, כולל תמותה מכאיבה. השנה המצב השתפר והרפת עלתה על מסלול מקצועי וכלכלי מרשים.

צוות הרפת מורכב כולו משכירים שבאים מחוץ לקיבוץ: **עדי** מגן שמואל שמשמש כאחראי בריאות, **סוסו אבו-פאנה** מכפר קרע הסמוך שעוסק בתפעול, בניהול המכון ובבריאות העדר ואחיו **מוחי** שאחראי על ההזנה. את היונקייה מתפעל עובד תאילנדי שעושה עבודה טובה מאוד. לאורך השנים, עבדו נערים ונערות ממענית ברפת, בעידודו של דני, בעיקר בחליבות במטרה לחבר אותם לענף וכיום עובדים בחופשים **עומרי דורי**, **אדם שילר** ו**מורן כרמלי**.

פסולים שברחבת מרכז המבקרים

דני ושמוליק - יוזמי השינוי

גינה קטנה וירוקה בתוך המרכז

החליטו לפעול לשיפור משמעותי במראה החזותי של הרפת.

תפיסת העולם הכללית שבה הרפת משתלבת בקהילה ומהווה מרכיב חשוב גם בחינוך הילדים לערכי עבודה, אהבת בעלי חיים, אסתטיקה וחיבור לחקלאות ולאדמה - ויכולה להיות "פנינה" במקום "מפגע".

הוחלט לגייס את שירותיו של האדריכל עמוס וכמן מעין הוד שביקר במקום וגובש קונספט שמשלב חדש עם ישן, כולל מרכז מבקרים לתושבי הקיבוץ ומגע ישיר של המבקרים עם מכון החליבה ובעלי החיים ברפת.

תהליך העבודה היה משולב עם הקהילה שהתבקשה להציע סמליל חדש לרפת וכך כל הקיבוץ ליווה את תהליך הבנייה והחיבור.

המרכז הפך לפנינה של הקיבוץ - הגנות, הסבים והסבתות, מגיעים כמעט בכל יום ובמיוחד בסופי השבוע, מתארחים במרכז ויכולים לנוח ולבלות במקום, להציץ דרך חלונות מיוחדים שנפתחו במכון החליבה ולעקוב אחרי הביצועים של הפרות והחולבים.

ההשקעה בדרכים, בנוי, בנראות של הרפת עושה כיף לכולם - זה מסדר את המקום משפר את האווירה בקרב העובדים והמבקרים, זוהי הבעת אמון בצוות וחיבר את הרפת לקהילה.

הקפדה על דברים קטנים, כמו דרך מיוחדת למוגבלי תנועה ולעגלות תינוקות במרכז המבקרים, מעברים מרווחים, דרכים רחבות ונקיות ללא זבל ועוד..

שמוליק ודני מעידים שהחברים מגיבים נפלא ומפרגנים לצוות הרפתנים על העשייה.

זה כמובן, גם יצר מחויבות של הצוות לניקיון המקום ולשמירה על הסדר. הם נשארים יותר שעות, נעים להם במקום העבודה ומרגישים תחושה של התרוממות רוח וגאווה. המקום משדר היגינה וניקיון וכולם שומרים שלא ללכלך.

זה אפשרי כמעט בכל רפת!

1010 אבו פאנה מנהל העדר

קונים חליפות אלא חומרי גלם ועושים את המנה בתכנון עצמי ומרוצים מאוד - יש חיסכון כלכלי רב ערך.

חזות הרפת

הרפת ממוקמת ממש במרכז הקיבוץ וכולם עוברים דרכה ועל ידה. שמוליק, יחד עם דני והנהלת הקיבוץ,

צוות הרפת בחדר אוכל מחודש

**תכשירי אדמה מכתשים
להדברת יתושים**

* אוסקר

להדברת רימות יתושים

בקתוש

תכשיר אורגני ידידותי לסביבה
להדברת רימות יתושים

* סנטור

* באנג'וי

להדברת יתושים בוגרים

לפרטים נוספים

רפי חפץ

מנהל מחלקת תברואה ווטרינריה

טלפון: 052-6056047

*** השימוש והיישום מותרים לבעלי
היתר הדברה לחרקים בלבד**

על הקיבוץ

מתוך ויקיפדיה

הקיבוץ נוסד בשנת 1935 במושבה כרכור, על ידי קיבוץ "אל-על" מפולין וליטא וקיבוץ ג' מציכוסלובקיה. בשנת 1942, לקראת העלייה לקרקע, התאחד הקיבוץ עם חברי קיבוץ "אודים" שהגיעו מנחלת-יהודה, וביחד עלו כקיבוץ מענית להתיישבות במקום הנוכחי, ב-6 בספטמבר 1942, כשהילדים הראשונים כבר בני שלוש.

המילה "מענית" פירושה התלם הראשון הנחרש בשדה. השם ניתן בעקבות נאומו של אברהם הרצפלד, שבו המשיל את הקיבוץ למענית - תלם ראשון שבעקבותיו יבואו יישובים אחרים. כמו שחזה הרצפלד, יישובים נוספים אכן נבנו בסביבה, כמו היישובים קציר וחריש, אשר גם שמותיהם קשורים לנושא גידולי השדה.

בתחום היישוב, בחלקו הדרום-מזרחי, נמצא תל נרבתה (בערבית ח'ירבת בידוס), שהתגלו בו שרידים רבים של יישוב קדום, בהם גתות, קולומבריום, בורות מים ומערת קבורה. מקובל לזהות את התל עם העיר נרבתא, הנוכרת בתיאור המרד הגדול בכתבי יוסף בן מתתיהו, אם כי יש המזהים את נרבתא בח'ירבת אל-חמאם שבשומרון, כ-10 קילומטרים מדרום-מזרח למענית.

מקור הפרנסה עיקרי של הקיבוץ הוא מפעל גלעם המייצר עמילנים וסוכרים לתעשייה. במשק החקלאי במענית יש רפת חולבות, תאגיד ב.ר.מ - ביצי רבייה מענית, מטעי אבוקדו, כרם וגידולי שדה.

הקיבוץ שייך למועצה האזורית מנשה וגובל בכביש 6.

